

ACADEMIA ROMÂNĂ

SCOSAAR

Anexa nr.6

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE*

TITLUL : Devianță, Control Social și Vulnerabilități Societale. Contribuții Sociologice privind Criminalitatea, Educația și Transformarea Digitală

Domeniul de abilitare: *Sociologie*

Autor: Serban Ionut-Virgil

*în cazul în care teza va fi redactată într-o limbă străină, textul în limba română va fi adaptat

Teza de abilitare intitulată „Devianță, control social și vulnerabilități societale. Contribuții sociologice privind criminalitatea, educația și transformarea digitală”, elaborată în domeniul Sociologie, sintetizează rezultatele activității științifice desfășurate după obținerea titlului de doctor și evidențiază direcțiile de dezvoltare ale programului de cercetare pentru perioada următoare. Lucrarea reflectă maturizarea unui demers științific construit în jurul relației dintre devianță, control social și vulnerabilități societale, integrând contribuții din domeniile sociologiei devianței, criminologiei, politicilor sociale, educației și transformării digitale.

Programul de cercetare prezentat în această teză își are originea în studiile doctorale în domeniul Sociologie, desfășurate în cadrul programului internațional organizat de Università degli Studi di Teramo (Italia). Ulterior, acesta s-a dezvoltat într-o direcție sociologică unitară, orientată spre analiza mecanismelor prin care societățile contemporane gestionează riscurile, controlează comportamentele deviante și dezvoltă răspunsuri instituționale și comunitare la provocările generate de transformările sociale și tehnologice. În această perspectivă, conceptul de control social reprezintă nucleul teoretic al întregului program de cercetare, constituind cadrul analitic utilizat pentru investigarea relațiilor dintre normă și devianță, securitate societală, vulnerabilități și transformare digitală.

Teza este structurată în trei capitole principale, precedate de o introducere și urmate de concluzii și referințe bibliografice. Organizarea lucrării reflectă evoluția programului de cercetare, de la fundamentarea direcțiilor științifice dezvoltate după obținerea titlului de doctor, la prezentarea contribuțiilor originale și formularea perspectivelor de dezvoltare academică și științifică.

Primul capitol, „Dezvoltarea programului de cercetare după obținerea titlului de doctor”, prezintă evoluția parcursului academic și științific, evidențiind continuitatea dintre cercetarea doctorală și direcțiile dezvoltate ulterior. Sunt analizate fundamentele teoretice ale programului de cercetare, consolidarea principalelor direcții științifice, colaborările academice internaționale, activitatea editorială și contribuțiile la dezvoltarea infrastructurii de cercetare. Capitolul evidențiază maturizarea unui program interdisciplinar construit în jurul sociologiei controlului social, al securității societale și al vulnerabilităților contemporane, precum și dezvoltarea unor colaborări cu universități și institute de cercetare din România, Italia și alte state europene. De asemenea, sunt sintetizate cele cinci direcții majore care definesc identitatea actuală a programului de cercetare: sociologia devianței și criminalității, sociologia vulnerabilităților societale și a

securității societale, sociologia politicilor sociale și a incluziunii, sociologia educației și prevenirea comportamentelor de risc, precum și analiza impactului transformării digitale și al inteligenței artificiale asupra relațiilor sociale și instituțiilor.

Cel de-al doilea capitol, „Contribuții științifice originale”, reprezintă partea centrală a tezei și sintetizează principalele rezultate obținute în perioada postdoctorală. Contribuțiile sunt organizate în jurul a trei axe tematice majore: sociologia devianței, criminalității și controlului social; educația și prevenirea comportamentelor deviante; transformarea digitală și noile mecanisme ale controlului social. Capitolul evidențiază dezvoltarea unui cadru sociologic integrat pentru analiza relației dintre devianță, vulnerabilități societale și mecanismele controlului social, precum și contribuțiile originale privind studiul terorismului, violenței colective, radicalizării, criminalității, victimizării, probațiunii și reintegrării sociale. O atenție deosebită este acordată cercetărilor privind educația ca mecanism de prevenire a comportamentelor deviante și rolului politicilor educaționale și sociale în reducerea vulnerabilităților. Totodată, sunt prezentate rezultatele cercetărilor dedicate transformării digitale, impactului inteligenței artificiale, dezinformării, securității informaționale și noilor forme de control social generate de digitalizarea accelerată a societății. Ansamblul acestor cercetări conduce la formularea unui model sociologic unitar, capabil să explice modul în care transformările contemporane influențează relațiile dintre individ, comunitate și instituții.

Ultimul capitol, „Planul de dezvoltare a carierei academice și a programului de cercetare”, este orientat spre perspectivele viitoare ale activității științifice și academice. Sunt prezentate obiectivele strategice privind consolidarea programului de cercetare, dezvoltarea unui centru dedicat studiului devianței, vulnerabilităților societale și inteligenței artificiale, formarea unei școli de cercetare în sociologia devianței și controlului social, extinderea colaborărilor academice internaționale și atragerea de finanțări competitive pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare. Capitolul argumentează necesitatea consolidării unei agende interdisciplinare de cercetare, capabile să răspundă provocărilor generate de schimbările sociale, tehnologice și instituționale specifice societăților contemporane și să contribuie la fundamentarea unor politici publice bazate pe dovezi științifice.

În ansamblu, teza de abilitare evidențiază dezvoltarea unui program de cercetare coerent și matur, caracterizat prin continuitate tematică, deschidere interdisciplinară și relevanță internațională. Originalitatea demersului constă în dezvoltarea unui cadru sociologic integrat care

utilizează conceptul de control social ca element de convergență pentru analiza devianței, vulnerabilităților societale și transformărilor digitale, demonstrând utilitatea acestei perspective atât pentru dezvoltarea cunoașterii sociologice, cât și pentru fundamentarea politicilor publice orientate spre prevenție, incluziune socială și consolidarea rezilienței societale. Rezultatele obținute confirmă maturizarea unui profil academic și științific bine definit și susțin capacitatea de coordonare a unor viitoare activități de cercetare doctorală și postdoctorală în domeniul Sociologiei